

KOMENTÁŘ

31. 1. 2022

**Výzkum, vývoj a informační technologie
v mezikrajském srovnání**

Na výzkum a vývoj bylo v Jihomoravském kraji v roce 2020 vynaloženo 20,4 mld. Kč, což byla mezi kraji po Praze druhá nejvyšší částka. Objem nákladů tvořil více než 3 % vytvořeného hrubého domácího produktu v kraji, podíl byl mezi kraji nejvyšší. V roce 2020 mělo přístup k internetu více než 81 % domácností v kraji, od roku 2010 se tento podíl zvýšil téměř o 22 procentních bodů. Internet používají čtyři pětiny obyvatel kraje starších 16 let.

Výzkum a vývoj

Výzkumem a vývojem (VaV) se v České republice v roce 2020 zabývalo 80 958 osob (přepočteno na plnou roční pracovní dobu plně věnovanou VaV činnostem). V dlouhodobém pohledu počet těchto zaměstnanců stále roste, ve srovnání s rokem 2019 se zvýšil o 2,2 %, přičemž nárůst byl zaznamenán v polovině krajů. Více než třetina z celkového počtu zaměstnanců působila v hl. m. Praze (35,9 %), pětina v Jihomoravském kraji. Naopak v deseti krajích podíl na počtu zaměstnanců VaV v České republice nedosáhl 5 %.

V roce 2020 dosáhly celkové výdaje na výzkum a vývoj 113,4 miliardy korun, proti roku 2019 vzrostly o 1,6 %. K největšímu meziročnímu nárůstu celkového objemu výdajů na výzkum a vývoj došlo v Jihomoravském kraji (o 8,7 %). Dlouhodobě nejdůležitějším centrem českého výzkumu a vývoje je však nadále Praha, v níž bylo v roce 2020 realizováno 38,3 % celkových výdajů v České republice, konkrétně 43,5 mld. Kč. S velkým odstupem za ní následovaly kraje Jihomoravský s 18,0 % a Středočeský s 13,0 %. Při přepočtu na regionální hrubý domácí produkt však dosáhl nejvyšší hodnoty Jihomoravský kraj (3,3 %), v Praze a Středočeském kraji výdaje dosahují 2,8, resp. 2,2 % HDP vytvořeného v příslušném kraji. Naproti tomu v Karlovarském kraji se podíl pohybuje jen kolem 0,3 %.

Nejvíce prostředků na výzkum a vývoj bylo vynaloženo v podnikatelském sektoru, a to 69,1 mld. Kč, z toho téměř třetina (30,4 %) v hl. m. Praze a dále 16,6 % v Jihomoravském kraji a 16,2 % ve Středočeském kraji. Ze státního rozpočtu bylo na přímou veřejnou podporu výzkumu a vývoje v roce 2020 vynaloženo 38,1 mld. Kč, tedy o 2,3 mld. více než v roce 2019. Největší část prostředků (16,8 mld. Kč) směřovala na výzkum a vývoj prováděný na veřejných vysokých školách, 12,0 mld. Kč získaly veřejné výzkumné instituce a 3,4 mld. Kč směřovalo do podnikatelského sektoru.

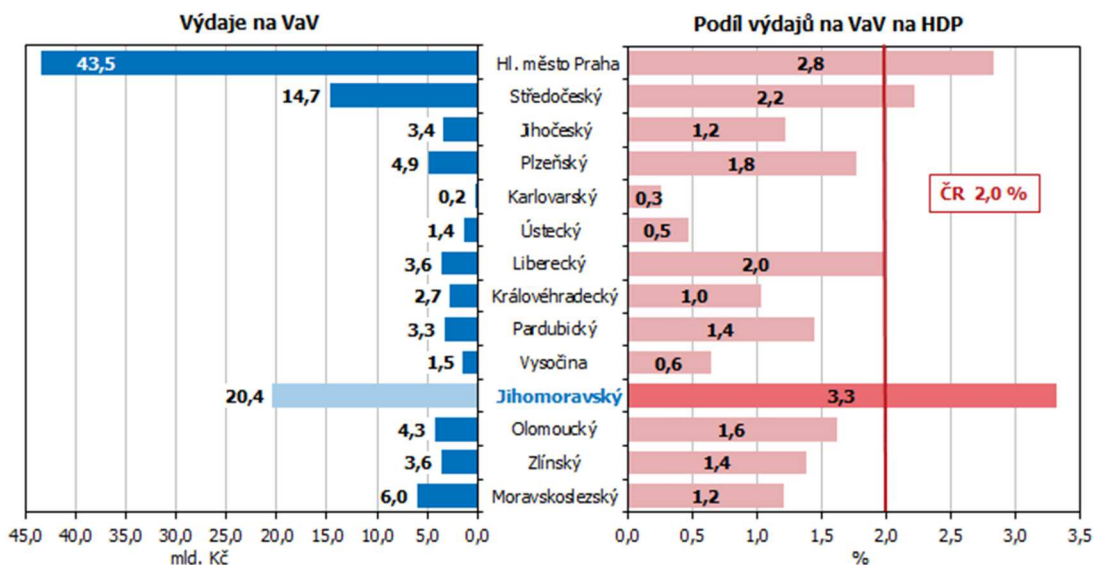
V Jihomoravském kraji v roce 2020 na 550 pracovištích zabývajících se VaV pracovalo celkem 16 173 osob (20,0 % republikového celku), počet pracovníků meziročně vzrostl o 8,0 %. Více než polovina z nich působila v podnikatelském sektoru (55,4 %) a téměř třetina v sektoru vysokého školství (32,9 %). Mezi pracovníky VaV bylo 8 858 výzkumných pracovníků (54,8 % z krajského počtu pracovníků VaV), jejich počet proti roku 2019 vzrostl o 14,2 %.

V oblasti VaV bylo v kraji v roce 2020 vynaloženo 20,4 mld. Kč, oproti minulému roku to bylo o 1,6 mld. Kč více. Jak již bylo uvedeno, relativní nárůst 8,7 % byl mezi kraji nejvyšší, ovšem

KOMENTÁŘ

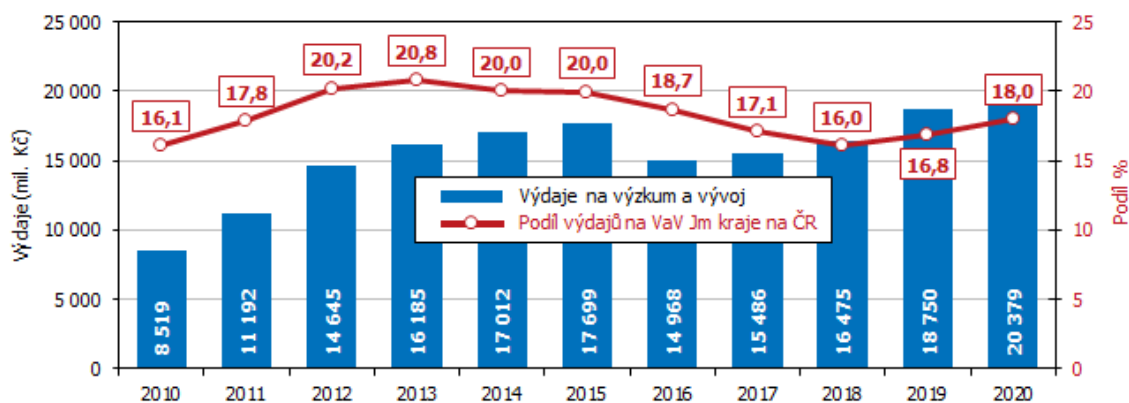
meziroční zvýšení výdajů bylo zaznamenáno pouze v dalších 4 krajích. Taktéž již bylo uvedeno, že prvenství v mezikrajském srovnání patří Jihomoravskému kraji v podílu částky VaV na objemu regionálního hrubého domácího produktu (3,3 %).

Graf 1 Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2020

Největší část výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji byla v minulých letech určena pro podnikatelský sektor, výjimkou byl rok 2012 s převahou vysokoškolského sektoru provádění. V roce 2020 do podnikatelského sektoru mířilo 56,3 % výdajů a do sektoru vysokého školství 33,0 % výdajů na VaV.

Graf 2 Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Od roku 2012 podnikatelský sektor převažuje i mezi zdroji financování. V roce 2020 bylo z těchto zdrojů financováno 51,9 % nákladů na VaV v kraji, 35,4 % objemu nákladů pokryly domácí veřejné zdroje. Oproti minulosti výrazně poklesla role zdrojů ze zahraničí. Zatímco v letech 2012 a 2013 zdroje ze zahraničí tvořily až 29 % celkové částky zdrojů VaV, v roce 2016 tento podíl poklesl na 4,2 %. V roce 2020 podíl zdrojů ze zahraničí činil 7,5 %.

KOMENTÁŘ

Ze státního rozpočtu bylo na přímou veřejnou podporu VaV v kraji v roce 2020 vynaloženo 7,0 mld. Kč, tedy o 0,6 mld. více než v roce 2019. Největší objem prostředků z veřejné podpory, a to 4,5 mld. Kč, směřoval do výzkumu prováděného na veřejných vysokých školách, veřejné výzkumné instituce získaly 1,2 mld. Kč.

Informační a komunikační technologie

Činnostmi v oblasti ICT se v České republice zabývalo 209,5 tisíce zaměstnanců (fyzické osoby), z toho 51,7 % tvořili ICT specialisté a zbývající část ICT technici. Z hlediska územního rozložení jsou ICT specialisté nejvíce koncentrováni v Praze, Jihomoravském a Středočeském kraji. *Pro zvýšení spolehlivosti dat z výběrového zjišťování byly tyto údaje vypočteny jako průměr z posledních 3 let (2018–2020).*

Přestože se podíl domácností vybavených počítačem už v posledních letech nijak výrazně nemění (v roce 2020 představoval 78,5 %), podíl domácností s připojením na internet se stále zvyšuje. V roce 2020 dosáhl v republikovém průměru 81,9 %, nejvíce v Plzeňském kraji (85,2 %), nejméně v Ústeckém kraji (75,8 %).

Internet v České republice používá 81,6 % osob starších 16 let. Uživatelů internetu v posledních letech přibývá hlavně mezi seniory. Podíl osob nad 55 let, které se připojují k internetu, se za posledních 10 let ztrojnásobil na současných 56,6 %. Ve věku 16–34 let užívá internet 98,2 % z obyvatel této věkové skupiny.

Rovněž roste podíl osob, které používají internet na mobilním telefonu. V roce 2020 jej používalo v hlavním městě Praze 74,3 % uživatelů (z obyvatel ve věku 16 a více let), v roce 2011 to bylo pouze 16,1 %. K největšímu vzestupu došlo v Moravskoslezském kraji (z 5,9 % v roce 2011 na 69,1 % v roce 2020) a v Plzeňském kraji (z 8,0 % na 70,7 %).

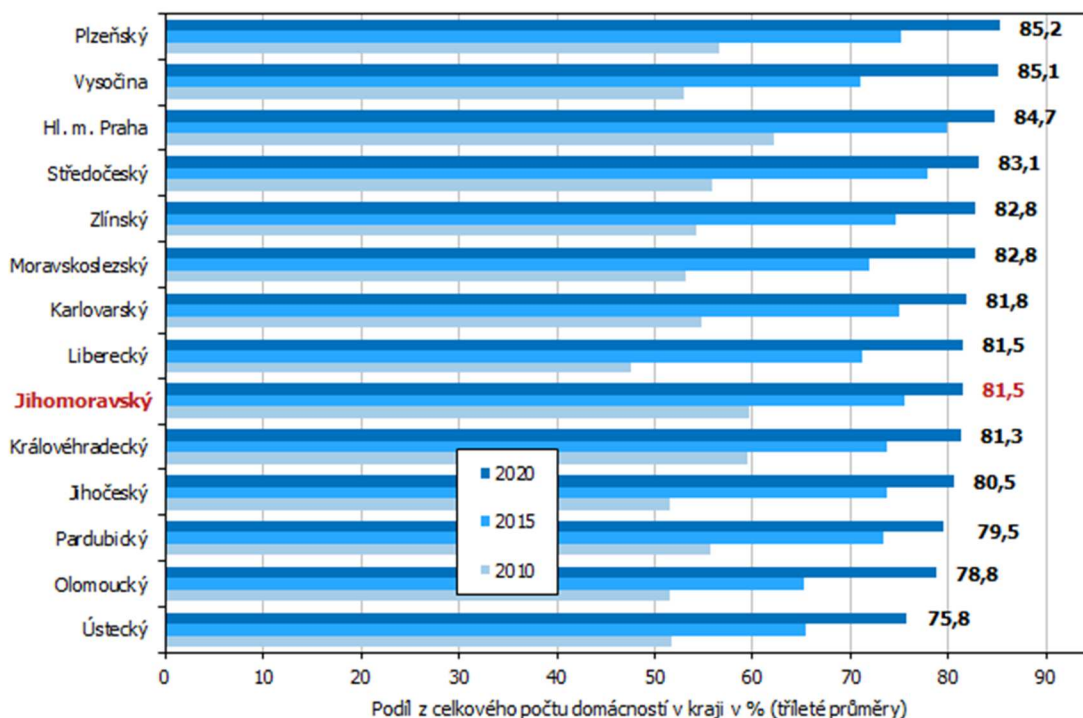
Internetové bankovníctví využívá v České republice 64,5 % osob starších 16 let, což je oproti roku 2010 trojnásobek. Zvyšuje se rovněž podíl online nakupujících. Ještě v roce 2010 v e-shopech nakupovala (nákup v posledních 12 měsících) pouze čtvrtina Čechů ve věku 16 a více let, v roce 2020 to bylo již 64,6 %, přičemž podíl takto nakupujících se v posledních 3 letech každoročně zvyšuje zhruba o 5 procentních bodů.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2020 vybaveno osobním počítačem 79,6 % domácností a 81,5 % domácností mělo přístup k internetu. Meziročně došlo v obou případech jen k mírnému zvýšení procenta vybavenosti domácností, a to o 0,2 bodu u vybavenosti počítači a o 0,1 bodu u přístupu k internetu. Posun v této oblasti je spíše patrný ze srovnání nynějších hodnot se situací např. v roce 2010, kdy počítač mělo 62 % domácností v kraji a přístup k internetu jen 60 % domácností.

Internet v Jihomoravském kraji používá 79,9 % osob starších 16 let (za uživatele internetu je považován jednotlivec, který použil internet v posledních 3 měsících doma, v zaměstnání, ve škole či jinde).

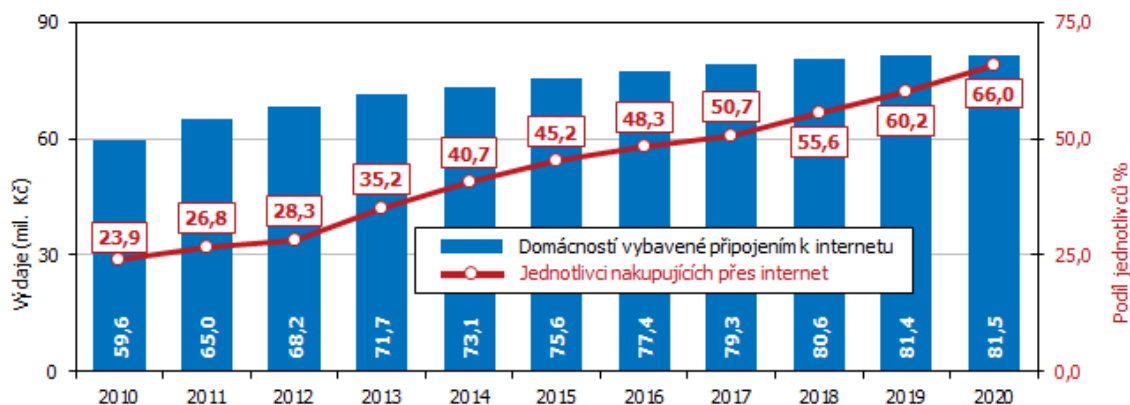
KOMENTÁŘ

Graf 3 Domácnosti s připojením k internetu podle krajů

Zajímavý pohled nabízí socio-demografické členění uživatelů internetu v kraji, kdy je uváděn podíl z příslušné kategorie – podle pohlaví je v kraji více uživatelů internetu mezi muži (81,6 %), mezi ženami je to podíl 78,4 %. V dělení podle věku je nejvyšší podíl mezi osobami ve věku 16 až 34 let (99,0 %), u osob ve věku 35 až 54 let je to 96,0 % a u starších 55 let pak 52,4 %. V členění podle ekonomické aktivity používá internet 40,4 % důchodců a očekávaně 100 % studentů. Podle dosaženého vzdělání používá internet 99,6 % osob s vysokoškolským vzděláním.

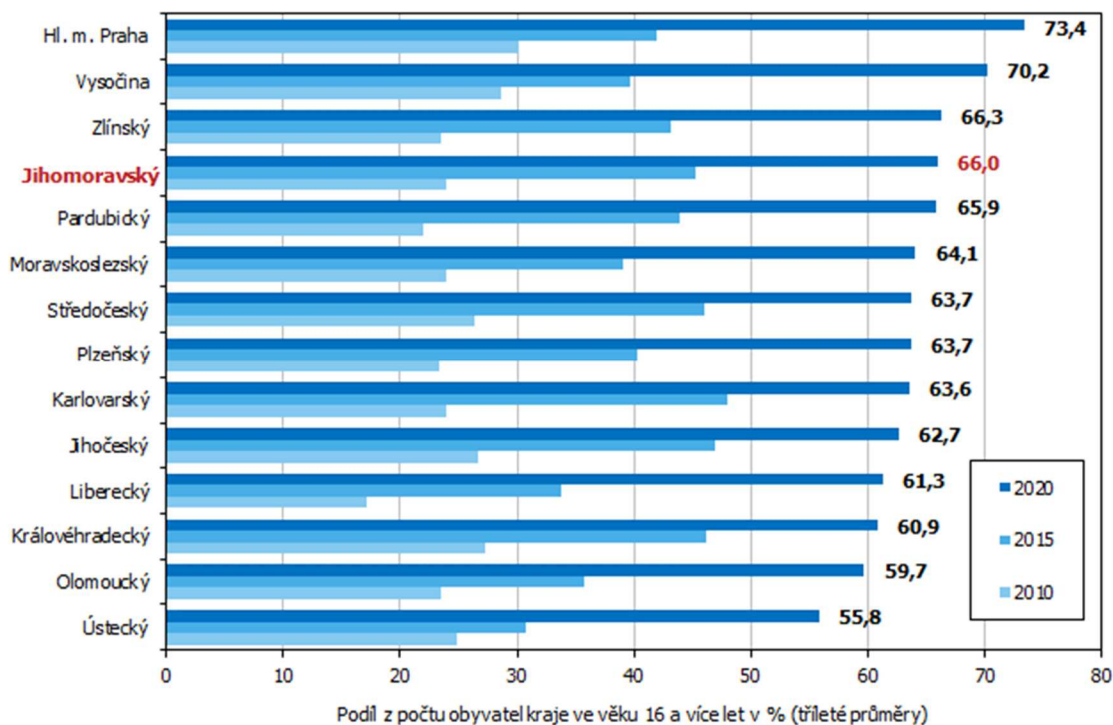
Graf 4 Vybavení domácností připojením k internetu v Jihomoravském kraji

Mezi obyvateli v kraji ve věku 16 a více let výrazně vzrostl podíl nakupujících přes internet a uživatelů internetového bankovníctví. Zatímco v roce 2010 podíl využívajících tyto možnosti nedosahoval v obou případech ani 24 %, v roce 2020 využívaly tyto služby již dvě třetiny obyvatel.

KOMENTÁŘ

Graf 5 Nakupující na internetu ve věku 16 a více let podle krajů

Mnoho dalších informací najdete v aktualizované **sadě tabulek** s podrobnějším pohledem na oblast výzkumu, vývoje, informačních technologií a jejich využívání, který je možné získat z výkaznictví nebo z administrativních zdrojů dat. Kromě srovnání postavení jednotlivých krajů v roce 2020 je zde rovněž zobrazen vývoj v posledních letech.

[Výzkum a vývoj v mezikrajském srovnání - tabulky](#)

[Informační technologie v mezikrajském srovnání - tabulky](#)

Další poznatky z těchto oblastí (včetně grafů, kartogramů, komentářů a podrobné metodiky) můžete získat na stránkách

[Jihomoravský kraj - Věda, výzkum](#)

[Jihomoravský kraj - Informační technologie](#)

Kontakt:

Ing. Karel Adam

Krajská správa ČSÚ v Brně

e-mail: karel.adam@czso.cz

tel.: 542 528 172